

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter"

KOM(2011) 416 slutlig;

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om den gemensamma fiskeripolitiken"

KOM(2011) 417 slutlig;

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension"

KOM(2011) 424 slutlig

och "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken"

KOM(2011) 425 slutlig

(2012/C 181/33)

Föredragande: **Gabriel SARRÓ**

Medföredragande: **Franco CHIRIACO**

Rådet och Europaparlamentet beslutade den 1 september 2011 respektive den 13 september 2011 beträffande förslagen COM(2011) 416 final och COM(2011) 425 final och i enlighet med artikel 43 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och kommissionen beslutade den 5 oktober 2011 beträffande förslagen COM(2011) 417 final och COM(2011) 424 final och i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter"

COM(2011) 416 final

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om den gemensamma fiskeripolitiken"

COM(2011) 417 final

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension"

COM(2011) 424 final och

"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken"

COM(2011) 425 final.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 14 mars 2012.

Vid sin 479:e plenarsession den 28–29 mars 2012 (sammanträdet den 28 mars 2012) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 152 röster för, 5 röster emot och 14 nedlagda röster.

1. Slutsatser

1.1 EESK håller med kommissionen om att det är nödvändigt att föreslå att den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) och den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter ses över samtidigt, för att på så sätt förbättra integrationen, konsekvensen och samordningen mellan fångstverksamhet, beredning och saluföring av fisk, vattenbruksprodukter och skaldjur.

1.2 Generellt instämmer EESK såväl i de allmänna och specifika målen som i principerna om god styrning i förslaget. Den gemensamma fiskeripolitiken måste säkerställa att fiskeri- och vattenbruksverksamheterna skapar långsiktigt hållbara miljömässiga, ekonomiska och sociala förhållanden, och att de bidrar till livsmedelsförsörjningen på grundval av försiktighetsprincipen och en ekosystembaserad strategi.

1.3 EESK vill emellertid påpeka att förslaget till förordning inte preciserar vilka fiskeförvaltningsåtgärder som krävs för att helt återställa och upprätthålla fiskbestånden på högre nivåer än de som krävs för att ge maximalt hållbart uttag, garantera medborgarna sunda och högkvalitativa fiskeriprodukter, skapa välmående fiskesamhällen och en lönsam produktions- och beredningsindustri samt attraktiva och säkrare jobb.

1.4 Kommittén stöder de allmänna regler för tillträde till unionens vatten som redan är i kraft och som främst gynnar det lokala småskaliga fisket.

1.5 Kommittén stöder likaså de föreslagna bevarandeåtgärderna och de tekniska åtgärderna, som bör anpassas till de olika fiskeverksamheterna.

1.6 EESK stöder förslaget om att inrätta fleråriga planer för att i de fall där detta är möjligt bevara eller återupprätta fiskbestånden över de nivåer som krävs till 2015. Detta lovvärda mål är dock svårt att uppnå för blandfiske, och EESK uppmanar därför kommissionen att föreslå praktiska lösningar på de problem som kan uppkomma inom den typen av fiske.

1.7 EESK anser att det är viktigt att medlemsstaterna, med stöd från kommissionen, anslår nödvändiga medel till vetenskapliga institut så att de kan tillgodose behoven av tillämpad forskning och följa utvecklingen av alla kommersiella arter samt närbesläktade och beroende arter och deras livsmiljö.

1.8 När det gäller politiken för att införa ett förbud mot att kasta fångster överbord välkomnar EESK detta mål, men förordar en mer gradvis och proportionerlig strategi som bygger på en progressiv minskning av fångster som kastas överbord, samtidigt som man främjar och uppmuntrar fiske med selektiva redskap, vidtar åtgärder för att ta vara på kasserade fångster genom att bereda dem till produkter som tillför mervärde samt söker nya affärsmöjligheter och anpassar fartygens och fiskehamnarnas infrastruktur.

1.9 EESK anser att regionaliseringsaspekten inte behandlas tillräckligt grundligt i förslaget, och påpekar att det inte heller innehåller några decentraliserande åtgärder.

1.10 När det gäller principen om relativ stabilitet och tillämpningen av denna princip på fördelningen av fiskemöjligheterna mellan medlemsstaterna, betonar kommittén att detta kriterium behöver uppdateras eftersom det är omodernt och inte avspeglar den rådande situationen för fiskeflottorna och de starkt fiskeberoende regionerna. Dessutom föreslår kommittén att tilldelningen av fiskemöjligheter efter uppdateringen av relativ stabilitet främst bör baseras på ett antal miljömässiga, ekonomiska och sociala kriterier.

1.11 Kommittén anser att förslaget om ett system med överlåtbara fiskenyttjanderätter är förvirrande och att kommissionen därför bör klargöra tolkningen av de berörda artiklarna, särskilt när det gäller fastställandet av "öppna och objektiva kriterier" för tilldelningen av fiskenyttjanderätter. Kommittén anser dessutom att man bör ta hänsyn till sysselsättningseffekterna av en sådan åtgärd och utarbeta särskilda åtgärder för anställda fiskare.

1.12 När det gäller förvaltningen av fiskekapaciteten anser EESK att kommissionen senast 2014 bör göra en ingående utvärdering av fiskekapaciteten, som inbegriper inte bara maskinstyrka och tonnage utan även typen av redskap och andra faktorer som kännetecknar fartygen, och att medlemsstaterna på grundval av denna utvärdering i så hög grad som möjligt bör anpassa sin fiskekapacitet till de tillgängliga resurserna.

1.13 Kommittén anser att en grundförutsättning för ekosystemansatsen i fiskeriförvaltningen är att datainsamlingen i så stor utsträckning som möjligt koncentreras på miljöuppgifter i enlighet med ramdirektivet om en marin strategi och kriterierna för god miljöstatus.

1.14 EESK instämmer generellt i kommissionens förslag om den externa politiken. Kommittén är emellertid oroad över vissa frågor som tas upp i punkt 3.7.9 i detta yttrande.

1.15 EESK välkomnar att kommissionen erkänner vikten av vattenbrukets gemensamma europeiska dimension. Kommittén efterfrågar striktare miljökontroller, en smidig administrativ ram och enhetliga rättsliga bestämmelser för att utveckla ett hållbart vattenbruk som gör att befolkningen kan stanna kvar och som skapar välbästand i avlägset belägna samhällen på landsbygden, samtidigt som full respekt, förenlighet och integration på miljöområdet upprätthålls.

1.16 När det gäller det nya finansiella instrumentet anser EESK att yrkesfiskarnas och fiskesamhällenas bidrag till en hållbar utveckling av kustområden bör ges större vikt, bland annat genom sociala åtgärder, i synnerhet stödåtgärder då arbetstillfällena går förlorade och bidrag till utbildning och omskolning av arbetstagarna inom näringen, med särskilt fokus på ungdomar och kvinnor.

1.17 EESK beklagar att den sociala dimensionen inte beaktas i förslaget genom konkreta åtgärder för att förbättra levnads- och arbetsvillkoren inom samtliga sektorer inom fiskerinäringen och vattenbruket (produktion, beredning och saluföring). Kommittén anser vidare att man bör uppmuntra medverkan av arbetsmarknadens parter på lämplig nivå.

1.18 EESK anser att det är viktigt att kommissionen tar hänsyn till de olika krav som de olika aktörerna inom sektorn har gett uttryck för. Reformen av den gemensamma fiskeripolitiken måste tillgodose såväl redarnas som besättningarnas behov.

1.19 EESK anser att en definition av småskaligt fiske som endast grundas på fartygslängd är alltför förenklad och i själva verket medför att en stor del av det småskaliga fisket kommer att klassificeras som industriellt fiske.

1.20 EESK stöder de mål och principer som kommer att styra den nya förordningen om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, och uppmanar kommissionen att ta hänsyn till de synpunkter som kommittén uttrycker i detta yttrande.

1.21 Med tanke på att det är viktigt att undvika illojal konkurrens på EU-marknaden rekommenderar EESK att importerade produkter omfattas av samma hygien- och sanitetskrav samt kontrollkrav som tillämpas på produkter med ursprung i EU, inklusive spårbarhet över hela linjen, "från vattnet till bordet". Kommittén påpekar även vikten av omfattande kontroller, såväl vid gränsen som på ursprungsorten, för att se till att dessa regler som bidrar till livsmedelssäkerheten följs. I detta sammanhang anser kommittén att kommissionens berörda generaldirektorat bör enas om en gemensam strategi.

1.22 EESK understryker att alla nämnda förslag också avser fiske och vattenbruk i sötvatten och uppmanar kommissionen att ägna särdragen hos dessa väl avvägd uppmärksamhet.

2. Bakgrund

2.1 Bakgrund till förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken ("grundförordningen").

2.1.1 Den gemensamma fiskeripolitiken inrättades 1983 och gällde med smärre ändringar i 20 år till dess att den ändrades i grunden genom förordning (EG) nr 2371/2002. I samband med 2009 års översyn av den reformerade gemensamma fiskeripolitiken drog kommissionen slutsatsen att man trots vissa framsteg inte hade nått målet att åstadkomma ett fiske som är hållbart i alla dimensioner (miljömässigt, ekonomiskt och socialt) och att många fiskbestånd är överutnyttjade.

2.1.2 Denna slutsats framfördes i grönboken⁽¹⁾ om reform av den gemensamma fiskeripolitiken. I sitt yttrande över grönboken, som antogs med bred majoritet, rekommenderade kommittén att "de åtgärder som vidtas skyddar sysselsättningen och den territoriella sammanhållningen, och att de strategiska målen

upprättar en balans mellan de ekonomiska, sociala och miljörelaterade pelarna samt garanterar och främjar ett ansvarsfullt och hållbart beteende i hela fiskerikedjan". Följande aspekter bör i högre grad påverka den framtida utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken:

— Inrättande av en differentierad fiskeriförordning för småskaliga fiskeflottor.

— Införande av ett socialt kapitel som harmoniserar yrkesfiskarnas arbetsvillkor.

— Förbättrade marknadsvillkor och affärsmetoder.

— Komplementaritet med havsmiljöpolitiken, något som också kräver mer omfattande och bättre forskning som är tillämplig på fiskeripolitiken.

— Full integration av GFP inom ramen för internationella organisationer (FN, FAO)⁽²⁾.

2.1.3 I sitt yttrande "Utveckling av regionala områden för förvaltning av fiskbestånden och fiskerikontroll"⁽³⁾ förklarar kommittén att den "välkomnar planerna på en genomgripande reform av den gemensamma fiskeripolitiken, i synnerhet målet att skapa en decentraliserad politik som inte är lika beroende av detaljerade beslut som fattas i Bryssel och som innebär större möjligheter för lokala och regionala aktörer att delta i fiskeriförvaltningen. Förslaget saknar emellertid utförlighet och tydlighet samt det sanktionssystem som krävs för att en sådan politik ska fungera effektivt, och detta behöver vara en del av reformen". Kommittén ansåg även att "välmående fiskbestånd är en förutsättning för en hållbar fiskerinäring" och rekommenderade att "miljöhållbarheten ska prioriteras som en grund för den ekonomiska och sociala hållbarheten".

2.1.4 Därför rekommenderade kommittén att "miljöhållbarheten ska prioriteras som en grund för den ekonomiska och sociala hållbarheten". I yttrandet förklarar kommittén likaså att "för att de kvotbaserade förvaltningsplaner som baseras på maximal hållbar avkastning ska bli effektiva måste dessa förstärkas genom att högre nivåer fastställs som ger reglerade arter en verklig möjlighet att utveckla ett stabilt bestånd, och detta bör ske senast 2015".

2.2 Bakgrund till förordningen om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter

2.2.1 Den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter inrättades 1970. Den rättsliga ramen utgörs av förordning (EG) nr 104/2000. Sedan 2008 har kommissionen genomfört omfattande bedömningar och samråd för att ta hänsyn till de brister som har konstaterats i tillämpningen av de bestämmelser som för närvarande är i kraft, den senaste tidens utveckling på EU-marknaden och världsmarknaden och utvecklingen av fiskeri- och vattenbruksnäringen.

⁽¹⁾ COM(2009) 163 final.

⁽²⁾ CESE, EUT C 18, 19.1.2011, s. 53–58.

⁽³⁾ CESE, EUT C 24, 28.1.2012, s. 48.

2.2.2 Genom det nya förslaget till förordning inrättas en gemensam marknadsordning för fiskeri- och vattenbruksprodukter som kommer att bestå av följande instrument:

- a) Näringslivsorganisationer (producentorganisationer och branschorganisationer).
- b) Handelsnormer.
- c) Konsumentinformation.
- d) Konkurrensregler.
- e) Marknadsinformation.

2.2.3 EESK anser att dessa instrument bör kompletteras med ytterligare ett instrument för att reglera handelsförbindelserna med tredjeländer, så att alla importerade produkter uppfyller EU:s normer och omfattas av effektiva kontroller.

3. Analys av förslaget till reform av den gemensamma fiskeripolitiken och kommitténs synpunkter

3.1 Tillämpningsområde och syfte

3.1.1 Den gemensamma fiskeripolitiken omfattar bevarande, förvaltning och utnyttjande av biologiska marina havs- och sötvattensresurser samt vattenbruk, liksom beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter som genomförs inom medlemsstaternas territorier eller i unionsvatten, även av fiskefartyg från tredjeländer eller av unionsfiskefartyg utanför EU:s vatten eller i medlemsstaternas nationella vatten.

3.1.2 Den gemensamma fiskeripolitiken ska säkerställa att fiske- och vattenbruksverksamheterna skapar långsiktigt hållbara miljömässiga, ekonomiska och sociala villkor och bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen. Den ska tillämpa försiktighets- och ekosystemansatsen i fiskeriförvaltningen, och målet ska vara att säkerställa att utnyttjandet av de levande marina biologiska resurserna återupprättas till och upprätthålls på nivåer som säkerställer att populationerna av de skördade arterna ger maximalt hållbart uttag senast 2015, och den ska integrera kraven i unionens miljölagstiftning.

3.1.3 För att uppnå dessa mål ska den gemensamma fiskeripolitiken bland annat eliminera oönskade fångster av kommersiella bestånd, och gradvis se till att alla fångster av sådana bestånd landas. Dessutom ska den skapa förutsättningar för effektiv fiskeverksamhet, främja utvecklingen av vattenbruksverksamheten i unionen, bidra till en rimlig levnadsstandard för dem som är beroende av fiskeverksamheten, ta hänsyn till konsumenternas intressen och slutligen säkerställa systematisk och harmoniserad insamling och hantering av data.

3.1.4 I stort stöder EESK förordningens tillämpningsområde, de allmänna och särskilda målen för den gemensamma fiskeripolitiken och principerna om god förvaltning. EESK beklagar dock att inte skydd, förvaltning och användning av biologiska resurser i sötvatten ägnas tillräcklig uppmärksamhet. Kommittén

uppmärksammar kommissionen att ta hänsyn till de särdrag som kännetecknar sötvattensfiske och vattenbruk i sötvatten i förslagen och verka för en samordning med den gemensamma jordbrukspolitiken. Kommittén påminner om att det fortfarande finns ett behov av att skapa lämpliga motsvarigheter till de marina arbetsgrupperna som kan sammanföra erfarenheter av tillämpningen av en gemensam fiskeripolitik för sötvattensfisket och lägga fram förslag om hur den kan förnyas.

3.1.5 EESK påpekar emellertid att kommissionen i förslaget till förordning inte preciserar de nödvändiga förvaltningsåtgärderna för att förvalta fisket på ett sätt som gör det möjligt att återställa och upprätthålla fiskbeståndet och på så vis kunna uppnå dessa mål, förutom att man vill "leverera byggstenarna till ett hållbart fiske som respekterar ekosystemen samtidigt som det förser EU-invånarna med högkvalitativa och sunda fiskeriprodukter, skapar välmående kustsamhällen, en lönsam produktions- och beredningsindustri och attraktivare och säkrare jobb samt att arbetsmarknadens parter deltar på alla nivåer i detta sammanhang" (4).

3.2 Tillträde till fiskevatten

3.2.1 Medlemsstaterna ska från och med den 1 januari 2013 till och med den 31 december 2022 ha rätt att begränsa fisket i vatten upp till tolv sjömil från baslinjerna under deras överhöghet eller jurisdiktion till fiskefartyg som traditionellt fiskar i dessa vatten från hamnar vid den angränsande kusten och till de unionsfiskefartyg som för andra medlemsstaters flagg, enligt befintliga grannförbindelser mellan medlemsstater som tillåter denna fiskeverksamhet.

3.2.2 Berörda medlemsstater ska under samma period ha rätt att i vatten upp till 100 sjömil från baslinjerna för Azorerna, Madeira och Kanarieöarna begränsa fisket till fartyg som är registrerade i dessa öars hamnar. Begränsningarna ska inte gälla för unionsfartyg som traditionellt fiskar i de vattnen, förutsatt att de inte överskrider fiskeansträngningens traditionella nivå.

3.2.3 Kommittén stöder dessa redan gällande åtgärder för tillträde till fiskevatten, som borde kompletteras med åtgärder för att garantera företräde till fiskevattnen för de fartyg som bedriver ett socialt och miljömässigt hållbart fiske som gynnar lokala fiskesamhällen.

3.3 Åtgärder för bevarande av de marina biologiska resurserna

3.3.1 EESK anser att de fleråriga planerna i den nuvarande gemensamma fiskeripolitiken i vissa fall har medfört viktiga positiva fördelar. De fleråriga planerna bör därför fortsätta att tillämpas enligt det nya förslaget. Problemen med de planer som inte har fungerat bra bör analyseras, och planerna bör alltid grundas på tillförlitliga vetenskapliga undersökningar som utförs av EU:s vetenskapliga organ. Kommittén anser vidare att det bör inrättas lämpliga justeringsmekanismer som är smidiga och flexibla.

(4) COM(2011) 417 final.

3.3.2 När det gäller målet för de fleråriga planerna, dvs. att återställa och bevara bestånden på nivåer över vad som krävs för maximalt hållbart uttag till 2015, anser EESK att detta är ett lovvärt mål, som baseras på bestämmelserna i Förenta nationernas havsrättskonvention, som är juridiskt bindande i EU sedan 1998 och som togs upp i rapporten från världstoppmötet om hållbar utveckling 2002, som ligger till grund för kommissionens föreslagna åtgärd. Följande anges uttryckligen i rapporten: "För att uppnå ett hållbart fiske krävs insatser på alla nivåer för att upprätthålla eller återställa fiskbestånden till nivåer som möjliggör maximal hållbar avkastning, med målet att uppnå detta mål för utfiskade bestånd snarast möjligt och där så är möjligt senast år 2015".

3.3.3 Kommittén anser att målet för maximal hållbar avkastning medger en viss tolkningsmarginal när det gäller tillämpningsmetoderna, och påpekar att detta mål kommer att bli svårt att uppnå inom vissa typer av blandfiske, eftersom olika arter förekommer i samma vatten och de fångstnivåer som ligger till grund för beräkningen av fiskansträngningen därför inte motsvarar den maximala hållbara avkastningen för varje art. EESK uppmanar kommissionen att komma med praktiska lösningar för att lösa de problem som kan uppstå inom blandfisket.

3.3.4 EESK uppmanar kommissionen att vara uppmärksam på att åtgärder för att förbättra beståndsstatusen i unionens fiskeregioner inte får ha en negativ inverkan på hållbarheten för bestånden i andra fiskevatten och områden till följd av den ökade internationella handeln med fiskeriprodukter och överflyttningen av EU:s fiskekapacitet.

3.3.5 För att garantera att de fleråriga planerna grundas på bästa möjliga vetenskapliga bedömningar av problemen med olika fiskbestånd anser EESK att det är mycket viktigt att medlemsstaterna, med stöd av kommissionen via Europeiska havs- och fiskerifonden, anslår nödvändiga medel till vetenskapliga institut så att de kan bedriva den forskning som krävs och följa utvecklingen av alla kommersiella bestånd. I de fall där det saknas lämpliga vetenskapliga bedömningar bör försiktighetsprincipen tillämpas. Denna definieras i FN:s avtal om fiskbestånd från 1995. Å andra sidan anser kommittén att det är absolut nödvändigt att man främjar dialogen mellan forskare och fiskare.

3.3.6 Kommittén anser likaså att åtgärderna för att återställa och bevara bestånden på nivåer över vad som krävs för maximalt hållbart uttag till 2015 kommer att påverka fiskekapaciteten för medlemsstaternas flottor och betonar att man måste se till att de flottsegment som är mest miljökadliga och minst gynnsamma för samhället försvinner först. Kommissionen bör därför överväga åtgärder för att anpassa flottornas storlek och erbjuda alternativa anställningsmöjligheter för de berörda arbetstagarna för att undgå att arbetstillfällen går förlorade såsom i dag sker på grund av fiskbeståndens dåliga tillstånd. EESK anser därför att man grundligt bör utvärdera de fleråriga planernas sociala och ekonomiska konsekvenser på kort, medellång och lång sikt.

3.3.7 Tillämpningsområdet för de fleråriga planerna och ramverket för de tekniska åtgärderna bör specificeras för bestånden, fiskeverksamheten och de marina ekosystemen. Målen bör överensstämma med de allmänna och särskilda målen för den gemensamma fiskeripolitiken som beskrivs i punkt 3.1.1. Ramverket för de tekniska åtgärderna bör för varje flerårig plan bidra till att bevara eller återställa bestånden på nivåer över vad som krävs för maximalt hållbart uttag, till att minska fångster av mindre fiskar än de tillåtna storlekarna och oönskade fångster av marina organismer samt till att lindra fiskets inverkan på ekosystemen.

3.3.8 EESK anser att såväl innehållet i de fleråriga planerna som ramverket för tekniska åtgärder som beskrivs i artikel 14 motsvarar målen för reformen av den gemensamma fiskeripolitiken, och instämmer därför i dessa. Dessa tekniska åtgärder bör tillämpas med hänsyn till de olika fiskeverksamheternas särdrag.

3.3.9 När det gäller kommissionens föreslagna krav på att all fångst ska landas (förbud mot att kasta fångst överbord) fastställs i förslaget till reform en tidsplan mellan den 1 januari 2014 och den 1 januari 2016. Under denna period kommer ett antal bestånd att omfattas av fångstbegränsningar och ska tas ombord och behållas ombord på fiskefartygen från och med den 1 januari vart och ett av dessa år. Minimireferensstorlekar ska fastställas för bevarandet av samtliga berörda fiskbestånd, och fisk ur dessa bestånd som är mindre än minimireferensstorleken ska endast få säljas för beredning till fiskmjöl eller djurfoder. Handelsnormer för fisk som fångats utöver de fastställda fiskemöjligheterna ska fastställas i enlighet med förordningen om den gemensamma marknadsordningen.

3.3.10 EESK anser att förslaget om att införa ett förbud mot att fisk kastas överbord enligt en fastställd tidsplan är önskvärt, men att det skulle vara mycket svårt att genomföra inom vissa fiskeverksamheter i nuläget, särskilt blandfiske. De socioekonomiska följderna skulle i själva verket bli så allvarliga att många fiskefartyg skulle behöva skrotas. Kommittén anser att det krävs åtgärder för att mildra sådana följder, och rekommenderar i stället en mer gradvis och proportionell strategi, baserad på selektiva fångstmetoder och gradvis minskning av fångst som kastas överbord, samtidigt som man främjar och uppmuntrar åtgärder för att utnyttja sådana fångster genom att bereda dem till produkter som tillför mervärde och anpassar fiskefartygens och fiskehamnarnas infrastrukturer till sådan verksamhet.

3.3.11 Kommittén anser att det vore särskilt lämpligt att för de olika fiskeverksamheterna kartlägga orsakerna till utkastet i syfte att för varje verksamhet använda de lämpligaste instrumenten för att minska utkastet.

3.3.12 Kommittén anser att förbudet mot att kasta fisk över bord inte kan tillämpas effektivt utan lämplig utbildning av arbetstagarna. Inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifonden bör det införas stöd för motsvarande utbildningsinsatser.

3.3.13 När det gäller regionalisering skulle kommissionen kunna tillåta att medlemsstaterna inom ramen för de fleråriga planerna anger de bevarandeåtgärder och tekniska åtgärder som gäller för fartyg som för deras flagg i förhållande till de bestånd i unionens fiskevatten som de har beviljats fiskemöjligheter för, under förutsättning att åtgärderna är förenliga med målen för den gemensamma fiskeripolitikens fleråriga planer och inte är mindre stränga än de åtgärder som gäller enligt EU-lagstiftningen. Medlemsstaterna skulle anmäla sådana åtgärder till kommissionen för bedömning och, i relevanta fall, även till andra berörda medlemsstater och regionala rådgivande nämnder.

3.3.14 I fråga om de nationella bevarandeåtgärder som en medlemsstat får vidta för fiskbestånd i unionsvattnen bör detta vara tillåtet under förutsättning att åtgärderna endast gäller de fiskefartyg som för den medlemsstatens flagg eller fiskeverksamhet som bedrivs av personer som är etablerade på medlemsstatens territorium. Åtgärderna måste också vara förenliga med målen för den gemensamma fiskeripolitiken och får inte vara mindre stränga än de åtgärder som gäller enligt EU-lagstiftningen.

3.3.15 En medlemsstat bör få vidta icke-diskriminerande åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskbestånd och för att begränsa effekterna av fisket till ett minimum inom tolv sjömil från baslinjerna på villkor att unionen inte har antagit särskilda bevarande- och förvaltningsåtgärder för det berörda området. I de fall sådana åtgärder kan påverka fiskefartyg från andra medlemsstater bör de endast få antas efter det att medlemsstaten har rådfrågat kommissionen, andra berörda medlemsstater och de berörda regionala rådgivande nämnderna om åtgärdsförslagen, som bör åtföljas av en motivering.

3.3.16 EESK anser att åtgärderna visserligen kan göra nytta, men påpekar att förslaget till förordning inte innehåller tydliga åtgärder för att decentralisera beslutsprocessen. EESK anser därför att kommissionen bör beakta de synpunkter som kommittén framför i sitt nyligen offentliggjorda yttrande om "Utveckling av regionala områden för förvaltning av fiskbestånden och fiskerikontroll".

3.4 Tillträde till resurserna

3.4.1 Enligt det nya förslaget ska fiskemöjligheter som anslås till medlemsstaterna återigen grundas på högsta totala fångstmängder (TAC) och kvoter, genom tillämpning av principen om relativ stabilitet mellan medlemsstaterna.

3.4.2 När det gäller relativ stabilitet upprepar kommittén de synpunkter som den framför i sitt yttrande om grönboken, men framhåller att man bör uppdatera detta kriterium för att kunna ta hänsyn till de förändringar som skett sedan det infördes 1976. Ett belägg för att det är nödvändigt att uppdatera kriterierna är att kommissionen återigen föreslår att medlemsstaterna ska ges tillstånd att utbyta alla eller delar av de fiskemöjligheter som tilldelats dem, vilket tydligt visar att den gällande principen

om relativ stabilitet som infördes för över 35 år sedan är omodern och inte avspeglar de rådande förhållandena för fiskeflottorna och de områden som är starkt fiskeberoende. EESK anser också att tilldelningen av kvoter efter uppdateringen av relativ stabilitet inte enbart bör bygga på historiska fångster utan även på ett överskådligt antal miljömässiga, ekonomiska och sociala kriterier.

3.4.3 Enligt förslaget ska varje medlemsstat senast den 31 december 2013 inrätta ett system med överlåtbara fiskenyttjanderätter för alla fartyg med en längd på tolv meter eller mer, och för alla fiskefartyg med en längd på mindre än tolv meter som fiskar med släpredskap. Medlemsstaterna får utvidga systemet med överlåtbara fiskenyttjanderätter till att även omfatta fiskefartyg med en längd på mindre än tolv meter som använder andra redskap än släpredskap och ska i så fall underrätta kommissionen om detta.

3.4.4 Kommittén anser att texten i förslaget är förvirrande och att kommissionen därför bör klargöra sin tolkning, särskilt när det gäller fastställandet av "öppna och objektiva kriterier" för tilldelningen av fiskenyttjanderätter. I detta sammanhang anser EESK att de aktörer som inte respekterar arbetstagarnas rättigheter inte bör vara berättigade till fiskenyttjanderätter. Införandet av överlåtbara fiskenyttjanderätter kan utgöra ett tillfälle för att se till att sektorn generellt tillämpar sociala normer som garanterar säkra arbetstillfällen av god kvalitet inom det europeiska fisket och avskräcker från eventuell illojal konkurrens genom lägre driftskostnader.

3.4.5 EESK emotsätter sig en privatisering av de marina resurserna. Följaktligen anser kommittén att kommissionens förslag avseende en marknad för överföring av fiskerättigheter privata företag emellan är oacceptabelt, eftersom det genom att göra det lättare för dessa företag att lägga ner verksamheten gör arbetstagarnas anställningar otryggare. Fiskerättigheterna bör förvaltas exklusivt av medlemsstaterna.

3.4.6 De överlåtbara fiskenyttjanderätterna kan få leda till en kvantitativ minskning av fiskekapaciteten men inte en kvalitativ minskning och eliminering av de mest miljöskadliga och energimässigt ineffektiva flottsegment som är minst gynnsamma för samhället. Dessutom har fiskenyttjanderätterna ofta samlats i händerna på ett fåtal aktörer, varav vissa till och med står utanför sektorn, som därefter hyr ut dem i andra hand till andra aktörer, ofta desamma som tidigare fiskade i de berörda vattnen.

3.4.7 Kommittén kan ge sitt stöd åt förslaget om att inrätta ett system för överlåtbara fiskenyttjanderätter om systemen inte är obligatoriska, medlemsländerna själva får fatta beslut om huruvida de ska tillämpas inom landets vatten, de inte tillämpas utanför EU:s vatten och främst syftar till att bevara bestånden på lång sikt utifrån miljömässiga, ekonomiska och sociala kriterier.

3.4.8 EESK har vissa reservationer mot tillämpningen av systemet på den flotta som fiskar i Medelhavet, eftersom kommissionen inte anger i förslaget hur detta ska genomföras.

3.4.9 EESK anser vidare att överlåtelsen av fiskenyttjanderätter mellan medlemsstaterna bör ske enligt samma villkor som gäller för överlåtelsen av fiskenyttjanderätter mellan aktörer inom en medlemsstat. När effekterna av detta system på EU-flottornas konkurrenskraft och lönsamhet bedöms bör man särskilt beakta effekterna för medlemsstater med stor import av fiskeriprodukter.

3.5 Förvaltning av fiskekapaciteten

3.5.1 I förslaget motivering nämns den för stora flottkapaciteten som ett av de allvarligaste problemen för den gemensamma fiskeripolitiken. I kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet om rapporteringskrav enligt rådets förordning (EG) nr 2371/2002 anges uttryckligen att "samtliga medlemsstater har följt de legala begränsningarna av fiskekapaciteten" och att "de flesta medlemsstaterna i dag har flottor med en fiskekapacitet under de tak som fastställts för dem, i genomsnitt till 10 % i tonnage och 8 % i maskinstyrka".

3.5.2 Kommissionen står fast vid dessa begränsningar i sitt nya förslag. I artikel 35 fastställs de högsta fiskekapacitetstaken för medlemsstaternas flottor från och med den 1 januari 2013.

3.5.3 Kommittén anser att även om medlemsstaterna uppfyller fiskekapacitetstaken bör kommissionen anpassa dem mot bakgrund av en mer exakt mätning av fiskekapaciteten som inbegriper inte bara maskinstyrka och tonnage utan även typen av redskap och andra särdrag som kännetecknar fartygen, i syfte att skapa en balans utifrån de tillgängliga resurserna.

3.5.4 EESK anser likaså att det skulle vara mycket värdefullt om de informationskrav som anges i artikel 36 om register över fiskefartyg även omfattar uppgifter om situationen för fiskekapaciteten jämfört med tillgängliga resurser.

3.6 Vetenskaplig bas för fiskeförvaltningen

3.6.1 Ansvaret för den vetenskapliga basen för fiskeförvaltningen faller helt på medlemsstaterna, som ska samla in de biologiska, tekniska, miljörelaterade och socioekonomiska data som krävs för ekosystemansatsen i fiskeriförvaltningen.

3.6.2 Kommittén anser att en grundförutsättning för ekosystemansatsen i fiskeriförvaltningen är att datainsamlingen i så stor utsträckning som möjligt koncentreras på miljöuppgifter och att man i systemet för fördelning av kvoter bör ta hänsyn till om tillförlitliga uppgifter tillhandahållits i tid och tillämpliga sanktioner om så inte skett.

3.6.3 Från och med 2014 ska insamlingen, förvaltningen och användningen av data ske inom ramen för ett flerårigt program. Fram till dess kommer förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn att tillämpas.

3.6.4 Medlemsstaterna ska anta nationella program för vetenskaplig insamling av fiskeridata samt för forskning och innovation. De ska för detta ändamål utse en nationell korrespondent för samordning av insamling och förvaltning av fiskeridata på nationell nivå.

3.6.5 EESK stöder satsningen på forskning, och påpekar att forskningsprogrammen bör inriktas på insamling av data om de arter som det för närvarande saknas vetenskapliga uppgifter om. De regionala rådgivande nämnderna och andra decentraliserade intresseorgan bör delta i detta arbete.

3.7 Extern politik

3.7.1 EU är en av de få fiskemakterna som har en stark närvaro på alla världens hav och oceaner till följd av sina flottors verksamhet, investeringar, bilaterala avtal med tredjeländer och sitt deltagande i de viktigaste regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna. EU har dessutom en starkt internationaliserad berednings- och saluföringssektor.

3.7.2 EU utgör också en av de största marknaderna för fiskeriprodukter räknat i konsumtion och import, och har följaktligen ett stort ansvar på detta område. EU bör därför engagera sig i och arbeta för att säkra en hållbar förvaltning av fiskeverksamheten och bevarandet av världens fiskeresurser.

3.7.3 EESK instämmer i kommissionens åsikt om att unionen på den globala och multilaterala dagordningen bör främja hållbart fiske i hela världen genom att upprätthålla principen om ansvarsfullt fiske framför allt ur miljösynpunkt, men även med hänsyn till sociala och ekonomiska aspekter. EU bör även främja öppna och rättvisa handelsåtgärder, och dess handelspolitik bör vara förenlig med principerna om ansvarsfullt och hållbart fiske.

3.7.4 EESK instämmer i förslaget om allmänna principer om internationella fiskeorganisationer och avtal om hållbart fiske. I detta sammanhang bör även unionsfiskeföretag med investeringar i tredjeländer inbegripas. De bör således specifikt omfattas av EU:s rättsliga ram. Det är därför viktigt att kräva att medlemsstaterna informerar kommissionen om överenskomelser mellan det egna landets medborgare och tredjeländ som tillåter att fartyg som för en unionsmedlemsstats flagg bedriver fiske i vatten under tredjelands jurisdiktion eller överhöghet. Reformen av den externa dimensionen av den gemensamma fiskepolitiken sker i ett svårt läge för fiskerisektorn, såväl inom EU som i många utvecklingsländer, till följd av minskade fiskeresurser, den allt starkare närvaron av andra långdistansflottor och klimatförändringarnas effekter. EU bör skapa en miljö som gynnar privata europeiska investeringar i hållbar fiskeverksamhet i AVS-länderna och som kan generera ett högt mervärde och anständiga arbetstillfällen i dessa länder genom att säkra tillämpningen av strikta förvaltningsnormer.

3.7.5 Enligt EESK:s åsikt bör syftet med EU:s deltagande i internationella organisationer, och särskilt i regionala fiskeriförvaltningsorganisationer, vara att förbättra bevarandeåtgärderna för bestånden och se till att alla berörda parter efterlever bestämmelserna i så hög grad som möjligt.

3.7.6 Målet med de nuvarande partnerskapsavtalen om fiske är att unionsfiskefartygen enligt reglerade och rättsligt säkra förutsättningar ska kunna fiska överskottsresurser i en rad tredjeländers exklusiva ekonomiska zoner. Kommissionen anser att de gällande partnerskapsavtalen om fiske bör omvandlas till avtal om hållbart fiske, som främst inriktas på resursbevarande, hållbar miljö, förbättrad förvaltning och ett effektivt stöd till sektorn.

3.7.7 EESK anser att denna nya inriktning är nödvändig. I detta syfte bör EU utarbeta avtal om hållbart fiske som syftar till att skapa en miljö i det berörda utvecklingslandet som lämpar sig för hållbara miljömässiga, ekonomiska och sociala aktiviteter, och som grundar sig på en mekanism för en öppen dialog med deltagande av alla parter för att uppfylla utvecklingslandets prioriteter för hållbar utveckling av landets fiskerisektor. Avtalen om hållbart fiske måste bygga på solid och öppen vetenskaplig rådgivning, bedömningar av de sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av varje avtal, ett större bidrag från fartygsredarna till kostnaderna för tillträdesrätterna och respekt för de mänskliga rättigheterna. Kommittén anser att ett kriterium för arbetstagarnas rättigheter bör finnas med bland de kriterier som ska uppfyllas av de företag som verkar genom avtal om hållbart fiske. Dessutom bör utvecklingsländerna få hjälp med att förbättra sin kapacitet för forskning om och bedömning av de marina resurserna i de egna vattnen. Förutom att ge EU-flottorna tillträde till tredjeländers vatten bör avtalen även bidra till utvecklingen av det berörda tredjeländets eget fiske, genom att skapa nya industrier inom landets fiskerisektor. Industrierna bör främja livsmedelssäkerhet och ökad jämlikhet och bidra till att öka tredjeländernas hamnverksamhet och desutom allmänt förbättra de sociala förhållandena genom att skapa nya hållbara arbetstillfällen för de egna medborgarna. Kommittén uppmanar därför kommissionen att förbättra förvaltningen genom att tillämpa sociala och miljömässiga kriterier och inrätta nödvändiga instrument för att garantera en kontinuerlig uppföljning av tillämpningen och efterlevnaden av avtalen om hållbart fiske. Bedömningarna av ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser när det gäller utvecklingen av fisket i det tredjeland som fiskeavtalet berör bör genomföras offentligt och vara tillgängliga för alla parter för att möjliggöra en medverkan som grundas på god kunskap och en dialog med aktörerna i EU och i de berörda AVS-länderna.

3.7.8 EESK välkomnar förslaget om att införa en klausul om öppenhet i framtida fiskeavtal för att man ska få kännedom om den samlade fiskeansträngningen (av lokala och alla utländska flottor som fiskar i respektive exklusiva ekonomiska zoner). En sådan klausul i kombination med förbättrad datainsamling och forskning kommer att vara till hjälp för bedömningen av den tillgängliga nivån av överskottsresurser. Kommittén anser att det behövs ökad öppenhet i funktionen hos avtal om hållbart fiske

vad gäller publiceringen av förhands- och efterhandsbedömningar som innehåller viktiga data, som t.ex. värdet på den fångst som EU-flottor fått i AVS-vatten.

3.7.9 Kommittén är emellertid oroad över vissa av meddelandets förslag om den gemensamma fiskeripolitikens externa dimension. Kommittén beklagar framför allt att kommissionen inte längre nämner att avtalen om hållbart fiske bör fungera som instrument för att värna om verksamheten och sysselsättningen för de EU-flottor som fiskar enligt dessa avtal, med tanke på att dessa flottor har speciella särdrag och är särskilt viktiga för starkt fiskeberoende regioner. EESK förstår inte varför klausulen om exklusivitet har skärpts. Enligt kommitténs uppfattning bör den snarare göras mer flexibel för att i undantagsfall underlätta EU-flottornas tillträde till tredjeländers vatten. När det gäller avgifterna för tillträde till tredjeländers vatten anser EESK att EU-redarna bör betala en rimlig och proportionerlig avgift som inte skadar företagets konkurrenskraft. Situationen bör bedömas från fall till fall, eftersom fiskeförhållandena inte är lika i alla tredjeländer. Slutligen nämner kommissionen inte behovet av att förhandla fram lämpliga tekniska villkor som möjliggör ett maximalt utnyttjande av fiskemöjligheterna.

3.7.10 EESK håller absolut med om att bevarandet av bestånden måste främjas och att det krävs insatser på internationell nivå inom samtliga berörda internationella organisationer för att eliminera olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).

3.7.11 Kommittén anser att tredjelandsflottors export av produkter till EU ska omfattas av samma sociala villkor och miljövillkor som krävs av EU-flottan.

3.7.12 EESK välkomnar att ett avsnitt om förenlighet med annan EU-politik har tagits med i förslaget. Detta bör omfatta miljöhänsyn, saluföring, hygien- och sanitetskrav, sociala villkor, arbetsvillkor, utvecklingsaspekter och externa förbindelser.

3.8 Vattenbruk

3.8.1 EESK välkomnar att kommissionen lyfter fram den gemensamma europeiska dimensionen av politiken för vattenbruk och att icke-bindande strategiska unionsriktlinjer ska utarbetas med gemensamma prioriteringar och mål för vattenbruksverksamhetens utveckling. Kommittén välkomnar särskilt förslaget om att medlemsstaterna senast 2014 ska utarbeta en flerårig nationell strategisk plan.

3.8.2 EESK anser att målet att tydligt fastställa indikatorer för miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet är viktigt, särskilt med tanke på vattenbrukets tillväxtpotential inom unionen och näringens viktiga bidrag till en tryggad livsmedelsförsörjning.

3.8.3 EESK anser likaså att det är viktigt att kommissionen låter den reformerade gemensamma fiskeripolitiken genomsyras av slutsatserna i meddelandet "Nya impulser för strategin för hållbar utveckling av det europeiska vattenbruket" ⁽⁵⁾, närmare bestämt målen att främja företagets konkurrenskraft, skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och förbättra vattenbruksnäringens anseende och styrning.

3.8.4 I detta sammanhang efterfrågar kommittén en smidig administrativ ram och enhetliga rättsliga bestämmelser för utvecklingen av ett hållbart vattenbruk som gör att befolkningen kan stanna kvar och som skapar välbefinnande i avlägsna områden som inte utgör tätorter. Kommittén vill även framhålla aspekter som respekt, bevarande och integration på miljöområdet.

3.8.5 EESK föreslår att den framtida förordningen ges den mer övergripande titeln "förordningen om den gemensamma fiskeri- och vattenbrukspolitiken".

3.9 Kontroll och tillsyn

3.9.1 Efterlevnaden av den gemensamma fiskeripolitikens bestämmelser ska säkerställas genom ett effektivt system för fiskerikontroll inom unionen, inbegripet bekämpning av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).

3.9.2 EESK instämmer i kommissionens förslag om kontroll och tillsyn av den gemensamma fiskeripolitikens bestämmelser, men anser att det krävs en heltäckande rättslig grund så att de som överträder bestämmelserna inte kan kringgå påföljder.

3.9.3 När det gäller förslaget om att medlemsstaterna ska kunna kräva att innehavare av fiskelicens för fiskefartyg som för deras flagg bidrar proportionellt till kostnaderna för genomförandet av unionens system för fiskerikontroll, anser kommittén att detta skulle vara mycket betungande för innehavarna, som redan kämpar med mycket höga materiel- och personalkostnader för att kunna uppfylla alla krav i förordning (EG) nr 1224/2009 om kontrollsystemet.

3.10 Finansieringsinstrument

3.10.1 Bistånd från unionen får beviljas för att bidra till förverkligandet av den gemensamma fiskeripolitikens mål.

3.10.2 Om medlemsstaterna inte följer reglerna i den gemensamma fiskeripolitiken kan det leda till att betalningar avbryts (ställs in) eller att en finansiell korrigerings tillämpas på unionens ekonomiska bistånd. Sådana åtgärder ska stå i proportion till den bristande överensstämmelsens art, omfattning, varaktighet och upprepning.

3.10.3 Aktörers allvarliga överträdelser av reglerna i den gemensamma fiskeripolitiken kan medföra att de tillfälligt eller permanent avstängs från tillgång till ekonomiskt bistånd från

unionen och/eller att det görs avdrag. Sådana åtgärder ska stå i proportion till allvarliga överträdelser omfattning, varaktighet och upprepning. Kommittén välkomnar denna bestämmelse och anser att den bör utvidgas till medlemsstater som inte följer bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken.

3.10.4 EESK anser att yrkesfiskarnas roll när det gäller hållbar utveckling av kustområdena bör stärkas, bland annat genom sociala åtgärder, särskilt skyddsåtgärder för arbetslösa och bidrag till utbildning och omskolning av arbetstagarna inom näringen så att de kan arbeta inom andra verksamheter, t.ex. inom vattenbruket eller beredningsindustrin, med bevarandeåtgärder eller inom sjötransporten.

3.10.5 EESK konstaterar att kommissionen inte har inbegripit sina finansieringsförslag i reformpaketet, och uppmanar den att göra det snarast möjligt för att möjliggöra en övergripande utvärdering av framtidens gemensamma fiskeripolitik. Trots att man i förslaget avseende den fleråriga finansieringsramen i stort sett håller fast vid beloppet på 6,7 miljarder euro ⁽⁶⁾, står det inte klart hur medlen ska fördelas mellan politikområdena fiske respektive havsfrågor.

3.11 Rådgivande nämnder

3.11.1 Genom förslaget inrättas rådgivande nämnder för vart och ett av de behörighetsområden som fastställs i förordningen, varav vattenbruk är ett nytt behörighetsområde. Syftet är att se till att alla berörda parter företräds på ett väl avvägt sätt och att målen för den gemensamma fiskeripolitiken lättare kan uppnås.

3.11.2 Till följd av reformen 2003 ersattes de regionala rådgivande nämnderna av rådgivande nämnder. De rådgivande nämnderna har som uppgift att lämna rekommendationer och förslag och informera om problem till kommissionen eller berörda medlemsstater om frågor som rör fiskeriförvaltning och vattenbruk, och i nära samarbete med forskare (som enligt EESK:s åsikt bör bistå med utbildning av nämnderna samt till deras arbete) bidra till insamling, tillhandahållande och analys av de data som behövs för utvecklingen av bevarandeåtgärder och utfärda rapporter och yttranden om förslag till bevarande- och förvaltningsåtgärder. Det ska vara obligatoriskt att rådfråga nämnderna om sådana åtgärder.

3.11.3 Kommittén anser att formuleringen att "alla berörda parter ska företrädas på ett väl avvägt sätt" bör preciseras närmare i förslaget till förordning, genom att det anges att arbetsmarknadens parter ska delta på lämpliga nivåer och enligt praxis i varje medlemsstat.

3.11.4 Unionens ekonomiska bidrag och medlemsstaternas åtgärder bör i detta sammanhang inriktas mer på att stödja de berörda parterna i de rådgivande nämnderna, särskilt det småskaliga fisket.

⁽⁵⁾ COM(2009) 162 final, yttrande CESE 646/2010, 28.4.2010 (EUT C 18, 19.1.2011, s. 59–63).

⁽⁶⁾ COM(2011) 500, 29.6.2011, En budget för Europa 2020, Del II, s. 88.

3.11.5 EESK finner det förvånande att kommissionen i sitt förslag inte nämner den funktion som EU:s rådgivande kommitté för fiske och vattenbruk fyller, och är oroad över risken för att sektorsöverskridande arbetsgrupper som arbetar med marknadsrelaterade, handelspolitiska och allmänna frågor kan försvinna. De rådgivande nämnderna, inklusive inom vattenbruket, fungerar nämligen inte som sektorsöverskridande forum där aktörerna kan behandla frågor som är gemensamma för fiskeri-, vattenbruks- och beredningsbranscherna.

3.12 Den sociala dimensionen och småskaligt fiske

3.12.1 EESK anser att det finns vissa luckor i kommissionens förslag som bör rättas till, särskilt avsaknaden av en social dimension och en lämplig definition av småskaligt kustfiske och skaldjursfiske.

3.12.2 Enligt Eurostat minskade antalet yrkesfiskare med 20 % åren 2001–2010 för att uppgå till 203 200, varav endast 40 % arbetar som egenföretagare. År 2005 sysselsatte hela näringen fem miljoner personer. Enligt EESK:s åsikt är den socioekonomiska aspekten av ett hållbart fiske lika viktigt som miljöaspekterna.

3.12.3 Såsom framgår av yttrandet om grönboken anser EESK att kommissionen inte tar tillräckligt stor hänsyn till de sociala aspekterna av den gemensamma fiskeripolitiken. Kommittén upprepar därför de åsikter som uttrycks i yttrandet, framför allt om systematiskt erkännande av yrkeskvalifikationer mellan medlemsstaterna, behovet av insamling av harmoniserad statistik över olyckor och deras orsaker – som för närvarande inte finns på EU-nivå – och behovet av att uppvärdera sektorn genom att garantera anständiga löner.

3.12.4 EESK anser inte att den pågående reformen kommer att bidra till att lösa problemet med brist på arbetstillfällen inom näringen, och föreslår därför att kompletterande socioekonomiska åtgärder ska införas (diversifiering av verksamheter, omskolning, utbildning och säkra arbetsförhållanden för de anställda inom sektorn) som hjälper dem att hantera följderna av reformen, med största möjliga deltagande av institutionella, ekonomiska och sociala aktörer.

3.12.5 De sociala aspekterna bör beaktas inom samtliga sektorer inom fiskenäringen och vattenbruket (produktion, beredning och saluföring) genom konkreta förslag för att förbättra levnads- och arbetsvillkoren.

3.12.6 När det gäller den småskaliga kustfiskeflottan har kommissionen valt att behålla den gällande definitionen, dvs. fiskefartyg med en längd på mindre än tolv meter som använder andra redskap än släpredskap. Kommittén anser inte att denna definition avspeglar de rådande förhållandena inom medlemsstaternas småskaliga flottor, och menar att ett enda godtyckligt kriterium kan leda till diskriminering. EESK efterlyser därför fler kriterier än fartyglängd som kan tillämpas för att avgränsa denna mycket diversifierade typ av fiske, till exempel hur lång tid fartygen ligger ute på öppet hav, avstånd till kusten eller

kopplingar till lokalsamhällen. En definition av detta koncept på lokal, regional eller nationell nivå skulle enligt kommitténs åsikt vara lämpligare än ett enda enhetligt kriterium på EU-nivå som leder till att en stor del av det småskaliga fisket kommer att klassificeras som industriellt fiske.

3.12.7 EESK anser likaså att tonfiske bör inbegripas i definitionen av småskaligt fiske, så att samma rättigheter och skyldigheter gäller för denna verksamhet som för de övriga småskaliga fiskeflottorna.

3.13 EESK konstaterar att kommissionen ges stora befogenheter att anta delegerade akter i förslaget till förordning. Med tanke på att kommissionen när den utövar sin rätt att anta delegerade akter samtidigt måste meddela Europaparlamentet och rådet, som helst får återkalla denna befogenhet, anser EESK emellertid att det finns tillräckliga garantier för tillämpningen.

4. Analys av förslaget till reform av den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter och kommitténs synpunkter

4.1 Inledning

4.1.1 Den gemensamma marknadsordningen ska gälla för de fiskeri- och vattenbruksprodukter som förtecknas i förordningens bilaga och som saluförs i unionen. Den ska bidra till förverkligandet av målen för den gemensamma fiskeripolitiken och ska genomsyras av dess principer om god förvaltning.

4.1.2 Såsom anges i punkt 2.2.2 kommer den gemensamma marknadsordningen att bestå av följande instrument: branschorganisationer, handelsnormer, information till konsumenter, konkurrensregler och marknadsinformation.

4.1.3 EESK stöder de mål och principer som kommer att styra den nya förordningen om den gemensamma marknadsordningen.

4.2 Branschorganisationer

4.2.1 Fiskeriproducentorganisationer får upprättas på eget initiativ av producenter av fiskeriprodukter i en eller flera medlemsstater och erkännas i enlighet med bestämmelserna i förslaget till förordning.

4.2.2 Trots fiskeriproducentorganisationernas avgörande roll i genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken har upprättandet av sådana organisationer begränsats av den komplexa utformningen av den gemensamma marknadsordningen och, framför allt, av svårigheterna i saluföringen i en situation där konkurrenskyddsreglerna gör det omöjligt för producenterna att mäta sig mot de stora distributionskedjorna som importerar fisk och skaldjur till låga kostnader och inte uppfyller grundläggande hälsosäkerhetskrav som fullständig spårbarhet "från vattnet till bordet".

4.2.3 EESK efterlyser en förenkling av de byråkratiska och administrativa reglerna, särskilt med tanke på att fiskeriproducentorganisationerna måste ta ansvar för de oönskade fångster som förbudet mot att kasta fångst överbord kommer att leda till. Kommittén efterlyser även en översyn av konkurrenspolitiken så att producentorganisationerna på ett effektivt och juridiskt säkert sätt kan koncentrera utbudet, som för närvarande är alltför uppluckrat. Framför allt bör man främja medverkan av det lokala småskaliga fisket.

4.2.4 Producentorganisationer får upprättas på eget initiativ av producenter av vattenbruksprodukter i en eller flera medlemsstater och erkännas i enlighet med bestämmelserna i förslaget till förordning.

4.2.5 Trots de svårigheter som anges stöder kommittén upprättandet av producentorganisationer inom fiskerinäringen och vattenbruket, eftersom de hittills har stimulerat den gemensamma fiskeripolitiken på ett mycket positivt sätt.

4.2.6 Även branschorganisationer får upprättas på eget initiativ av aktörer som sysslar med fiskeri- och vattenbruksprodukter i en eller flera medlemsstater och erkännas i enlighet med bestämmelserna i förslaget till förordning.

4.2.7 Kommittén välkomnar möjligheten att upprätta branschorganisationer som representerar en väsentlig andel av minst två av följande verksamheter inom ett eller flera områden: produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Även om de inte själva direkt får bedriva vare sig produktion, beredning eller saluföring, kan branschorganisationerna förutom de åtgärder som anges i förslaget även bidra till att diversifiera fiskeriprodukter på olika marknader och därmed öka lönsamheten i hela kedjan av fiskeri- och vattenbruksprodukter.

4.2.8 EESK stöder de mål som satts upp för branschorganisationerna och de åtgärder som de får vidta. Kommittén anser dock att en artikel om finansieringen av denna typ av organisationer bör införas i förslaget.

4.3 Utvidgning av reglerna

4.3.1 Medlemsstaterna får på vissa villkor göra regler som överenskommit inom en producentorganisation bindande för producenter eller aktörer som inte är medlemmar i organisationen. De får också besluta att dessa icke-medlemmar ska betala producentorganisationen eller branschorganisationen hela eller en del av den kostnad som medlemmarna har betalat.

4.3.2 EESK anser att detta förslag kan bidra till att förbättra villkoren för beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter och till att stabilisera marknaderna.

4.4 Stabilisering av marknaderna

4.4.1 Producentorganisationerna får finansiera lagring av vissa fiskeriprodukter i syfte att upprätthålla stabiliteten på marknaden, under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda.

4.4.2 EESK anser att denna mekanism är lämplig, men påpekar att producentorganisationerna även bör ha rätt att fritt bestämma vilka arter som får omfattas av mekanismen. Kommittén anser dessutom att vattenbruksprodukter måste kunna saluföras till referenspriser som motsvarar priserna på fiskeriprodukter. Dessa referenspriser bör kompletteras av effektiva interventionsmekanismer som är anpassade till de särskilda förhållanden som råder på marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter.

4.4.3 EESK uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och näringen att utforma smidigare och effektivare mekanismer för att skapa jämvikt i efterfrågan och utbudet av havsprodukter. Samordningsåtgärder och överenskommelser inom branschorganisationerna skulle kunna vara en bra utgångspunkt.

4.5 Konsumentinformation

4.5.1 I en av bilagorna till förslaget till förordning räknas de fiskeri- och vattenbruksprodukter upp som får saluföras inom unionen, inklusive efter import. Dessa produkter får endast säljas i detaljhandeln till slutkonsumenten om man med lämplig skyltning eller märkning anger obligatorisk information: artens handelsbeteckning, produktionsmetod, det område där produkten fångats eller odlats, den dag fiskeriprodukten fångats eller vattenbruksprodukten skördats samt om produkten är färsk eller tinad. Fisk, beredd eller konserverad, kaviar och kaviarersättning, kräftdjur, blötdjur och andra ryggradslösa vattendjur, beredda eller konserverade, får endast säljas om man med lämplig skyltning eller märkning anger de tre första obligatoriska uppgifter som alla andra fiskeri- och vattenbruksprodukter måste uppfylla, det vill säga artens handelsbeteckning, produktionsmetod och det område där produkten fångats eller odlats.

4.5.2 Förslaget om konsumentinformation innehåller å ena sidan nya krav (både för de produkter som anges i kapitel 3 och de produkter som anges i kapitel 16 och behandlas i bilaga II om varuslag) som inte finns med i de gällande reglerna för den gemensamma marknadsordningen, och utvidgar å andra sidan dessa åtgärder till att även omfatta importerade produkter.

4.5.3 EESK ser positivt på de nya kraven på konsumentinformation, men anser att måste analyseras noggrant med hänsyn till de särskilda egenskaperna hos de olika sätten att saluföra fiskeri- och vattenbruksprodukter.

4.5.4 De nya kraven bör vara konstruktiva och ge konsumenterna ett verkligt mervärde. De får inte skapa oklarheter mellan märkningen och spårbarheten eller utgöra tekniska hinder för producenterna. De måste också överensstämja med de nyligen ändrade förordningarna (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna ⁽⁷⁾ och med förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ EUT L 304, 22.11.2011, s. 18–63.

⁽⁸⁾ EUT L 343, 22.12.2009, s. 1.

4.5.5 EESK anser därför att kommissionen bör genomföra en konsekvensanalys innan den inför nya märkningskrav för att bedöma om de nya reglerna är praktiska, tillämpbara och användbara för konsumenterna.

4.5.6 I syfte att tillgodose kraven på ökad öppenhet föreslår kommissionen att det även ska vara möjligt att frivilligt, och utan att det utrymme som finns för obligatorisk information minskar på skyltningen eller märkningen, lämna följande information: miljöinformation, etisk eller social information, information om produktionstekniker och information om produktens näringsinnehåll. EESK anser att förslag om frivillig information måste grundas på reglerade miniminormer för att undvika att sådan information blir förvirrande för konsumenterna eller leder till snedvridningar av marknaden.

4.5.7 Kommittén betonar behovet av att skärpa efterlevnadskontrollen av spårbarhetsreglerna för havsprodukter som ett sätt att underlätta identifiering av fångade och odlade resurser och för att garantera att livsmedlen uppfyller säkerhetskraven inom samtliga sektorer inom fiskerinäringen och vattenbruket (produktion, beredning och saluföring).

4.5.8 Med tanke på att det är viktigt att undvika illojal konkurrens på EU-marknaden rekommenderar EESK att importerade produkter omfattas av samma hygien- och sanitetskrav samt kontrollkrav som tillämpas på produkter med ursprung i EU, inklusive spårbarhet över hela linjen, "från vattnet till bordet". Kommittén påpekar även vikten av omfattande kontroller, såväl vid gränsen som på ursprungsorten, för att se till att dessa

regler som bidrar till livsmedelssäkerhet följs. I detta sammanhang anser kommittén att kommissionens berörda generaldirektorat bör enas om en gemensam strategi.

4.5.9 Kommittén anser att det skulle vara lämpligt att undersöka möjligheterna till att utvidga harmoniseringen av produktionskriterierna till att omfatta arbetsvillkor, respekt för miljön och miljöhållbarhetskriterier. I detta sammanhang föreslår kommittén att omfattningen och de sociala och miljömässiga följderna av de handelsavtal som EU ingår med tredjeländer bör analyseras i förväg. Resultaten av handelsavtalen bör följas upp noggrant och regelbundet för att undvika att de europeiska fiskeri-, skaldjurs- och vattenbrukssektorernas konkurrenskraft och saluförings- och beredningskedjan försvagas.

4.6 Marknadsinformation

4.6.1 Enligt förslaget ska kommissionen vidta en rad åtgärder för att informera fiskeri- och vattenbrukssektorns aktörer om sektorns situation och utveckling och därvid ta hänsyn till den internationella situationen. Kommissionen ska granska distributionskedjan för fiskeri- och vattenbruksprodukter, analysera marknadstrender och tillhandahålla tillfälliga prisbildningsundersökningar. Kommittén välkomnar detta förslag.

4.7 Utövande av delegering

4.7.1 EESK godkänner de delegerade befogenheter som tilldelas kommissionen eftersom syftet med dessa är en effektiv tillämpning och kontroll av förslaget till förordning om en gemensam marknadsordning.

Bryssel den 28 mars 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

Staffan NILSSON